

Halina Polijaniuk

PODSTAWOWE WIELKOŚCI MAKROEKONOMICZNE I ZMIANY ORGANIZACYJNO-PRAWNE W SEKTORZE BANKOWYM W IV KWARTALE 2005 ROKU^{*)}

OTOCZENIE MAKROEKONOMICZNE

Oficjalne stopy: rezerwy obowiązkowej i procentowe

Tabela 1. Stopa rezerwy obowiązkowej i podstawowe stopy procentowe NBP w IV kwartale 2005 r.

<i>%</i>	X-XII 2005 r.
Stopa rezerwy obowiązkowej	3,50
Stopa kredytu lombardowego	6,00
Stopa redyskonta weksli	4,75
Stopa referencyjna	4,50
Stopa depozytowa	3,00

Źródło: Dziennik Urzędowy NBP.

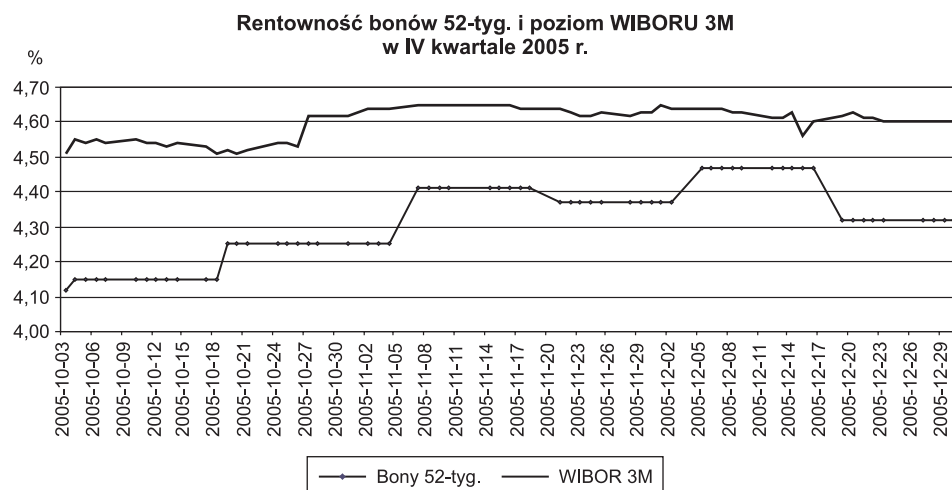
^{*)} Autorka pracuje w Departamencie Analiz, w Bankowym Funduszu Gwarancyjnym.

W IV kwartale 2005 r. podstawowe stopy procentowe NBP pozostały na niezmiennym poziomie¹⁾. Rada Polityki Pieniężnej utrzymała łagodne nastawienie w polityce pieniężnej.

Stopa rezerwy obowiązkowej nie zmieniła się w omawianym okresie, a oprocentowanie środków rezerwy obowiązkowej wynosi od 1 maja 2004 r. 0,9 stopy redyskontowej weksli.

Podstawowe rynkowe stopy procentowe

Wykres 1

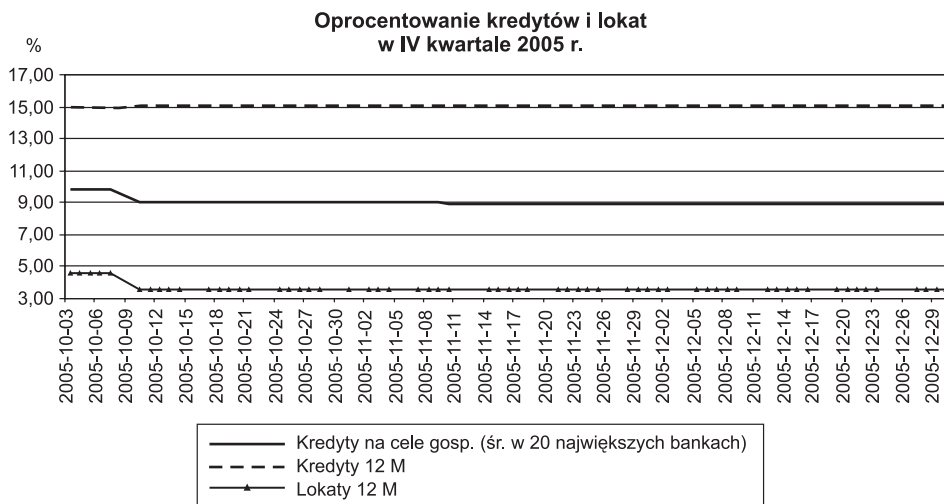

Źródło: Dane publikowane w „Rzeczpospolitej”; opracowanie własne.

- ❖ W IV kwartale 2005 r. – w porównaniu z III kwartałem 2005 r. – średnia rentowność 52-tygodniowych bonów skarbowych zwiększyła się o 0,03 p.p. do 4,32%. Średni poziom 3-miesięcznego WIBOR-u w okresie październik–grudzień 2005 r. wyniósł 4,60% i był niższy od średniej wielkości z III kwartału 2005 r. o 0,02 p.p.
- ❖ Średnie oprocentowanie kredytów na cele gospodarcze obniżyło się o 0,87 p.p. i wyniosło 9,03%. Zwiększyło się natomiast oprocentowanie 12-miesięcznych kredytów dla ludności – średnia za IV kwartał 2005 r. wyniosła 15,05%, tj. o 0,09 p.p. więcej niż w poprzednim kwartale. Średnie oprocentowanie lokat 12-miesięcznych zmniejszyło się o 0,96 p.p. – z 4,64% do 3,68%.

¹⁾ Ostatnia zmiana stóp procentowych miała miejsce 1 września 2005 r.

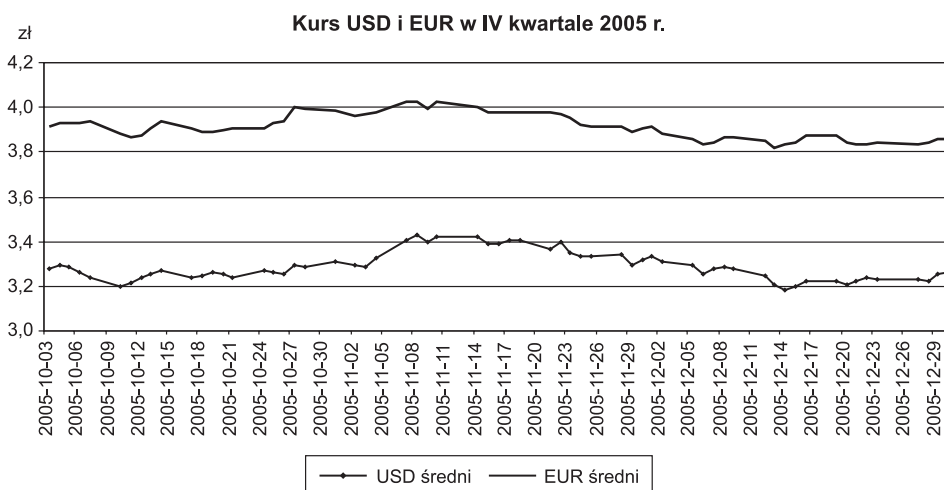
Wykres 2

Źródło: Dane publikowane w „Rzeczpospolitej”; opracowanie własne.

Kursy walutowe

Wykres 3

Źródło: Dane publikowane w „Rzeczpospolitej”; opracowanie własne.

- ❖ W IV kwartale 2005 r. nastąpiło umocnienie się złotego względem dolara amerykańskiego i euro. Średni kurs dolara amerykańskiego obniżył się z 3,2935 zł w III kwartale do 3,2900 zł. Średni kurs euro zmniejszył się w tym czasie o 10,8 groszy i osiągnął poziom 3,9125 zł.

ZMIANY ORGANIZACYJNE W SEKTORZE BANKOWYM

1. Banki komercyjne

Komisja Nadzoru Bankowego w IV kwartale 2005 r. wydała zezwolenie:

- ❖ na nabycie przez Nykredit Realkredit A/S Spółka Akcyjna Oddział w Polsce przedsiębiorstwa bankowego od Nykredit Banku Hipotecznego SA z siedzibą w Warszawie;
- ❖ Leszkowi Czarneckiemu na wykonywanie za pośrednictwem Getin Holding SA prawa ponad 75% głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy Wschodniego Banku Cukrownictwa SA w Lublinie oraz zezwolenie na udział w kapitale zakładowym Wschodniego Banku Cukrownictwa SA;
- ❖ spółce DnB NOR ASA z siedzibą w Oslo na wykonywanie – za pośrednictwem NORD/LB Holding A/S z siedzibą w Kopenhadze – prawa ponad 75% głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy NORD/LB Bank Polska SA z siedzibą w Warszawie, uzyskanego w wyniku wniesienia przez NORD/LB Norddeutsche Landesbank Girozentrale z siedzibą w Hanowerze 100% akcji NORD/LB Bank Polska SA, w formie wkładu niepieniężnego, do spółki NORD/LB Holding A/S z siedzibą w Kopenhadze, która stanie się podmiotem zależnym DnB NOR ASA w wyniku pośredniego nabycia 51% akcji NORD/LB Holding A/S

oraz:

- ❖ wskazała warunki w interesie dobra ogólnego, które instytucja kredytowa EFG Eurobank Ergasias SA z siedzibą w Grecji musi spełniać przy prowadzeniu działalności przez oddział na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Zmiany własnościowe i organizacyjne

- ❖ Informacje o **Banku Gospodarki Żywnościowej SA**:
 - Niemiecki Union Asset Management Holding odkupił od Banku Gospodarki Żywnościowej SA 30% akcji Union Investment Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych, stając się jedynym właścicielem Union Investment TFI. Wartość transakcji szacuje się na około 20 mln zł. Jednocześnie BGŻ SA podpisał z UI TFI nową umowę dystrybucyjną określającą zasady sprzedaży jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez UI TFI.

❖ Informacje o **Banku Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych SA:**

- 9 listopada 2005 r. akcjonariusze BISE SA na nadzwyczajnym zgromadzeniu uchwalili podwyższenie kapitału akcyjnego Banku. Zdecydowano o emisji 11,56 mln akcji po cenie emisyjnej 1,70 zł. Oferta skierowana jest do dotychczasowego akcjonariusza, francuskiego banku Crédit Cooperatif. Kapitał akcyjny BISE SA wzrośnie do 82 mln zł, a fundusze własne zwiększą się o prawie 20 mln zł, do 173,3 mln zł. Po emisji Crédit Cooperatif będzie największym akcjonariuszem Banku, posiadającym 46,7% akcji dających 43,9% głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy.

❖ Informacje o **Banku Pocztowym SA:**

- Bank Pocztowy SA sprzedał 51% udziałów w spółce Trans-Leasing. Odkupił je drugi właściciel spółki, Przedsiębiorstwo Transportu Samochodowego i Łączności Trans-Post. Bank nie ujawnił wartości transakcji.

❖ Informacje o **BRE Banku SA:**

- 29 listopada 2005 r. towarzystwo ubezpieczeniowe PZU Życie podpisało z BRE Bankiem SA umowę dotyczącą połączenia towarzystw i funduszy emerytalnych PZU i Skarbiec-Emerytura. Zgodnie z umową PTE PZU, które należy do PZU Życie, przejmie PTE Skarbiec-Emerytura. BRE Bank SA będzie miał wówczas 13,1% w kapitale PTE PZU, a PZU Życie – 86,9%. Ostatecznie jednak PZU Życie ma przejąć pozostałe akcje należące do Banku. Wartość transakcji ma wynieść od 315 do 365 mln zł w zależności od procentowej zmiany aktywów funduszu Skarbiec. Połączenie obu funduszy wymaga zgody Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych.

❖ Informacje o **Banku Handlowym w Warszawie SA:**

- Bank Handlowy w Warszawie SA zawarł z Citibank Overseas Investment Corp. umowę zobowiązującą do sprzedaży wszystkich akcji TFI i spółki Handlowy Zarządzanie Aktywami. Nabywcą akcji mogą być wyłącznie podmioty z amerykańskiej grupy Legg Mason. Warunkiem zamknięcia transakcji jest uzyskanie zgody UOKiK oraz KPWiG. Umowa może zostać rozwiązana, jeżeli transakcja nie zostanie przeprowadzona do końca marca 2006 r. Cena akcji TFI i spółki HanZA wynosi 44,55 mln USD.

❖ Informacje o planowanej fuzji **Banku Pekao SA i Banku BPH SA:**

- UniCredito, zainteresowany przeprowadzeniem fuzji Banku Pekao SA oraz Banku BPH SA, przygotował plany redukcji zatrudnienia w połączonym banku. Według nich, liczba zwolnień wyniesie 2 tys. osób, a nie – jak pierwotnie szacowano – 6 tys. Redukcja zatrudnienia ma być rozłożona na kilka lat.
- 23 grudnia 2005 r. Minister Skarbu Andrzej Mikosz wezwał włoski UniCredito do sprzedaży w ciągu miesiąca akcji Banku BPH SA. UniCredito wszedł w ich

posiadanie po przejęciu niemieckiej grupy HVB. UCI jest także właścicielem Banku Pekao SA, którego akcje kupił od skarbu państwa w 1999 r. Powołując się na zapisy zawartej w 1999 r. umowy prywatyzacyjnej, minister Mikosz zażądał sprzedaży akcji Banku BPH SA. Włosi zobowiązali się w niej, że nie kupią w naszym kraju – także w sposób pośredni – innego, konkurencyjnego wobec Pekao SA banku.

❖ Informacje o **Banku Ochrony Środowiska SA:**

- 31 grudnia 2005 r. szwedzki bank SEB i Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej podpisały porozumienie, zgodnie z którym Szwedzi sprzedadzą Funduszowi 47,5% akcji BOŚ SA. Wartość transakcji wyniesie ponad 576 mln zł (92 zł za akcję). Po jej zrealizowaniu ponad 97% udziałów w banku będzie należeć do instytucji publicznych – narodowego i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska. Kolejny punkt porozumienia dotyczył członków zarządu BOŚ SA. Rada nadzorcza odwołała trzech członków zarządu, w tym prezesa, a powołała jednego. Nowym członkiem zarządu został Stanisław Kostrzewski (w latach 1998-2000 był wiceprezesem BOŚ). Jednocześnie odłożona została decyzja dotycząca planowanego podniesienia kapitału akcyjnego banku.

2. Banki spółdzielcze

Komisja Nadzoru Bankowego w IV kwartale 2005 r. wyraziła zgodę na:

- ❖ połączenie Banku Spółdzielczego w Płotach z Bankiem Spółdzielczym w Wolinie.

INNE INFORMACJE

- ❖ Centralny Dom Maklerski Pekao SA otrzymał licencję umożliwiającą od 5 października 2005 r. dokonywanie transakcji akcjami na Budapeszteńskiej Giełdzie Papierów Wartościowych. Broker jest członkiem węgierskiej giełdy od 11 sierpnia 2005 r.
- ❖ W przyszłym roku Unia Europejska zakończy prace nad nową dyrektywą o kredycie konsumenckim, której celem jest ujednoczenie praw pożyczkobiorców na terytorium UE. Dyrektywa dotyczyć ma pożyczek do kwoty 50 tys. euro. Specjalnej, uproszczonej procedurze podlegać będą także najmniejsze pożyczki, do 300 euro. Projekt przepisów, którymi zajmować się będzie teraz Rada UE, wymaga od kredytodawców podawania pełnej informacji o warunkach kredytu. Dyrektywa zakłada wprowadzenie jednolitej i przejrzystej procedury wyliczania kosztu kredytu.

- ❖ PKO BP SA sprzedał pakiet niespłaconych kredytów o wartości 660 mln zł. Nabył je od Banku fundusz sekurytyzacyjny S-Collect, zarządzany przez Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych PKO/Credit Suisse. Według informacji „Rzeczpospolitej”, za pakiet zapłacono 100 mln zł. Sprzedaż złych kredytów funduszom sekurytyzacyjnym rozważają również inne banki: BGŻ SA, Kredyt Bank SA, BRE Bank SA, Bank BPH SA i BZ WBK SA. Według szefów firm windykacyjnych, do końca 2005 r. wartość wierzytelności wystawionych przez banki do sprzedaży może sięgnąć 6 mld zł.
- ❖ W październiku 2005 r. Komisja Europejska wydała zgodę na przejęcie niemieckiej grupy HVB przez włoski UniCredito. W wyniku połączenia obu banków ma powstać dziewiąty co do wielkości bank Europy, zatrudniający 126 tys. pracowników. UniCredito zaoferował 5 nowych akcji własnych za każdą akcję HVB.
- ❖ Według magazynu „The Banker” PKO BP SA zajął pierwsze miejsce pod względem wielkości aktywów wśród banków w Europie Środkowo-Wschodniej. W pierwszej dziesiątce największych banków naszego regionu znalazły się łącznie 4 instytucje z Polski: oprócz PKO BP SA – Bank Pekao SA, Bank BPH SA oraz ING Bank Śląski SA. Na całej liście obejmującej 100 banków jest 10 instytucji z Polski, tyle samo co w 2004 r. W rankingu według wielkości kapitałów na pierwszym miejscu znalazł się węgierski bank OTP, na drugim Bank Pekao SA, na trzecim PKO BP SA. Największy udział w łącznych kapitałach 100 prezentowanych banków miały instytucje z Polski (30,7%, co oznacza spadek o 0,7 p.p. w porównaniu z zestawieniem sprzed roku). Na drugim miejscu znalazły się Węgry – udział banków z tego kraju wyniósł około 17%.
- ❖ PKO BP SA zgłosił zainteresowanie nabyciem serbskiego banku – Vojvodjanska Banka. Oprócz polskiego banku deklaracje dotyczące przejęcia czwartego pod względem wielkości aktywów banku w Serbii złożyło 10 instytucji (z Włoch, Francji, Grecji, Węgier oraz instytucja włosko-niemiecko-austriacka). Vojvodjanska Banka ma 175 placówek i 680 tys. klientów. Jego aktywa na koniec 2004 r. wynosiły 463,5 mln euro.
- ❖ Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju w „Transition Report 2005” pierwszy raz od 2001 r. podwyższył Polsce 2 oceny – za postęp osiągnięty w sektorze finansowym (zmniejszeniu roli banków państwowych i usprawnieniu nadzoru) oraz za restrukturyzację firm i poprawę zarządu nad nimi (do 4 minus z 3 plus w skali ocen od 1 do 4 plus). Najniższą ocenę (3) Polska ma w zakresie polityki konkurencyjności, a najwyższą (4 plus) w dziedzinie prywatyzacji i liberalizacji cen.
- ❖ Konsorcjum złożone z Banku Pekao SA, Banku Handlowego w Warszawie SA oraz Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju podpisało umowę o emisji pierw-

szych w Polsce obligacji przychodowych (spłacane przychodami z inwestycji). Emitentem papierów o łącznej wartości około 600 mln euro jest spółka Miejskie Wodociągi i Kanalizacja w Bydgoszczy.

- ❖ Leszek Balcerowicz, przewodniczący Komisji Nadzoru Bankowego, i Arnold Schilder, szef nadzoru bankowego w banku centralnym Holandii, podpisali porozumienie o współpracy przy wykonywaniu nadzoru nad bankami prowadzącymi działalność transgraniczną oraz podmiotami od nich zależnymi. Przewiduje ono przede wszystkim wymianę informacji oraz przeprowadzanie wspólnych inspekcji. Jest to zgodne z zaleceniami Komitetu Bazylejskiego ds. Nadzoru Bankowego, które kładą nacisk na współpracę w takiej formie. Dotychczas KNB podpisała podobne porozumienia z 5 nadzorami bankowymi w innych krajach.
- ❖ 28 listopada 2005 r. odbyło się spotkanie Komitetu ds. Konglomeratów Finansowych, w skład którego wchodzi przedstawiciele Komisji Nadzoru Bankowego, Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych oraz Komisji Papierów Wartościowych i Giełd. Celem spotkania było ustalenie, które z działających w Polsce grup finansowych można uznać za konglomeraty finansowe. Takie grupy są nadzorowane w szczególny sposób (w skład konglomeratu wchodzi bank, zakład ubezpieczeniowy i firma inwestycyjna). Przedstawiciele trzech nadzorów wybiorą spośród siebie koordynatora, który będzie sprawował nad konglomeratami dodatkowy nadzór.
- ❖ Agencja ratingowa Moody's podniosła ocenę siły finansowej banku PKO BP SA z „C minus” do „C”. Jej zdaniem perspektywa oceny jest stabilna. Według Agencji, kondycja banku po trzech kwartałach 2005 r. poprawia się. Moody's potwierdziła rating depozytowy banku na poziomie A2/P-1.
- ❖ Irlandzki Depfa Bank otworzył swoje przedstawicielstwo w Warszawie. Bank zamierza finansować projekty infrastrukturalne oraz rozwijać współpracę z samorządami.

Źródła informacji:

- www.nbp.pl
- „Rzeczpospolita”, „Parkiet”, „Gazeta Bankowa”, „Puls biznesu” – październik–grudzień 2005 r.